

Vroege dienst

Mijn wekker gaat vandaag om 6 uur, want ik heb een vroege dienst en wordt rond 6.45 uur in het hospice verwacht. Elke dienst begint met een overdracht door de verpleegkundige: wie zijn momenteel de gasten en hoe gaat het op dit moment met hen? Op dit tijdstip slapen de meesten nog en daardoor hebben we eerst zelf tijd voor koffie. Na een tijdje wordt de een na de ander wakker.

Bij mevrouw breng ik een kopje thee. Ze kan nauwelijks meer praten, maar op mijn vraag of ze lekker geslapen heeft, komt er tot mijn verrassing een hele zin: "Ja, ik heb goed geslapen." Ik geef haar kleine slokjes van de thee, maar ze heeft er al vrij gauw genoeg van en houdt haar lippen stijf op elkaar. Op mijn vragen komt geen antwoord meer. Wel kijkt ze me strak aan. Ik besluit de thee weg te zetten en nog even te blijven zitten. Haar handen zoeken mijn handen en houden die stevig vast.

Langzaam zie ik haar ogen zich vullen met tranen. Ondertussen blijft ze me aankijken. Ik wrijf met mijn duimen over haar handen. En vertel haar dat het oké is dat ze huilt. Dat ik, als ze dat fijn vindt, nog even bij haar blijf. Er komt geen reactie. Behalve die strakke blik. En die stevige greep op mijn handen. Af en toe zeg ik wat. En streel ik haar handen en armen. Maar we zijn ook veel stil.

Haar emoties worden heftiger en ze begint langzaam te snikken. Wat voel ik me machteloos! Ik zou zo graag een kijkje krijgen in haar hoofd en hart. Maar ze kan niets zeggen. En daar zit ik dan, met al mijn luistervaardigheid, taalvaardigheid, gespreksvaardigheid. Ik kan er op dit moment niks mee. Ik kan alleen haar lichaam lezen. Haar behoefte aan aanraking. Het oogcontact. Ik dep heel zachtjes haar tranen. Als er een diepe zucht klinkt, zucht ik met haar mee. Haar ademhaling wordt weer rustiger en na een tijdje valt ze in slaap.

Als ik zeker weet dat ze slaapt, maak ik heel voorzichtig mijn handen los uit de hare en verlaat de kamer. Ik merk dat ik ontroerd ben. Ik ben zo gewend om mensen met woorden van dienst te zijn – vele jaren als predikant, sinds kort als ritueelbegeleider en in mijn vrije tijd al bloggend en dichtend – maar deze vrouw daagde me onbewust uit om op een ander niveau te communiceren. Woordeloos. Met handen en ogen. En ik weet niet hoe zij dit halfuur beleefd heeft, maar ik ervaarde een intieme en intense verbinding. Ik kan alleen maar hopen dat haar ogen en handen iets gezien en gevoeld hebben van mijn liefde.

Om dan toch met iets taligs te eindigen 🙄

Judith Herzberg schreef een prachtig gedicht over de waarde en de kracht van stilte aan een ziekbed, getiteld 'Ziekenbezoek' (in: *Beemdgras*, G.A. van Oorschot, 1968).

*Mijn vader had een lang uur zitten zwijgen bij mijn bed.
Toen hij zijn hoed had opgezet
zei ik, nou, dit gesprek
is makkelijk te resumeren.
Nee, zei hij, nee toch niet,
je moet het maar eens proberen.*